

Saarijärvi
(ven. Sariozero)
Saavinen
Osa 2

Vuoden 1890 rippikirjassa esiintyvät **Kontokin kunnan Saarijärven kylän** asukkaiden sukunimet ja niiden suomenkieliset vastineet, mm. **Savin 16 henkilöä**.¹

Henkilö, sivu:

1.1.1.1. Nykänen Marppa Sirkeintyttö	Saj.S.1.	1
1.1.1.2. Karhunen Vassi Sirkeintyttö	Saj.S.2.	2
1.1.1.3. Saavinen Iivana Sirkeinpoika	Saj.S.3.	2
Saavinen Ontrei Iivananpoika	Saj.S.3.1.	2
Saavinen Poavila Iivananpoika	Saj.S.3.2.	2
Saavinen Sirkei Iivananpoika	Saj.S.3.3.	2
Huovinen Anni Iivanantyttö	Saj.S.3.4.	2
Nykänen Moarie Iivanantyttö	Saj.S.3.5.	2
Saavinen Iro Iivanantyttö	Saj.S.3.6.	3
Saavinen Paro Iivanantyttö	Saj.S.3.7.	3
1.2.1.1. Saavinen Vassi Platuntyttö	Saj.S.1.	3
1.2.1.2. Omenainen Okku Platuntyttö	Saj.S.2.	3
1.2.1.3. Saavinen Iro Platuntyttö	Saj.S.3.	3
1.2.1.4. Saavinen Mikko Platunpoika	Saj.S.4.	3
Saavinen Huotari Mikkonpoika	Saj.S.4.1.	3
1.2.2.1. Saavinen Varvana Huotarintyttö	Saj.S.1.	3
1.2.2.2. Saavinen Tatjana Huotarintyttö	Saj.S.2.	3
1.2.2.3. Saavinen Oleksi Huotarinpoika	Saj.S.3.	4
1.2.2.4. Saavinen Riiko Huotarinpoika	Saj.S.4.	4
Saavinen Uljana Riiontyttö	Saj.S.4.1.	4
Saavinen Jeli Riiontyttö	Saj.S.4.2.	4
Saavinen Anni Riiontyttö	Saj.S.4.3.	4
Huovinen Domna Riiontyttö	Saj.S.4.4.	4
Saavinen Iro Riiontyttö	Saj.S.4.5.	4
Saavinen ? Riiontyttö	Saj.S.4.6.	4
Saavinen Prouhhora Riionpoika	Saj.S.4.7.	5
Saavinen Vasselei Riionpoika	Saj.S.4.8.	5

Akonlahti

Jehrimänvaara

1.1.1.1. Nykänen Marppa Sirkeintyttö

Saj.S.1.

(Saavinen)

Saarijärvi

Puoliso: Nykänen Kostja Oleksipoika

A.Je.N.1.3.

(Melentjev ?)

Yksi Sirkein tytöistä oli naimisissa akonlahtelaisen **Nykäni Kostjan** kanssa (Kostjan sisar taas oli tunnettu itkijä Huovini Malanie, joka eli Hietajärvessä).

Kostjan akka taas oli Saarijärvestä Sirkein Iivanan sisar.²

Läheisessä Jehrimänvaaran pikku kylässä 84-vuotias **Marppa Melentjev** osasi hänkin pitkälti luojaan virttä ja loitsuja. **Marpan veli oli Saarijärvestä Iivana Saavinen**, jonka Mari-tytär oli Akonlahden Sohroma Trohkimaisen Lari-nimisen pojan vaimo. Marikin taisi Luojan virttä, joten se saattoi näillä seuduilla olla Saarijärven runoperinnettä.³

Vuokinsalmi

Kammarinvaara

1.1.1.2. Karhunen Vassi Sirkeintyttö

Saj.S.2.

(o.s. Saavinen)

Saarijärvi

Puoliso: 1.2. Karhunen Triihpo Maksimanpoika

Vus.K.

Lapset: Sirkei, Ohvo, Makri ja Moarie

Maksiman poika **Triihpo Karhuni** eli Kammarinvaaralla. Hänen vaimonsa oli Saarijärvestä **Vassi**, todennäköisesti **Jouhkon Sirkein tytär (Saavisia)**. Vassista hieman Saarijärveä käsittelevässä luvussa. **Triihvolla ja Vassilla** oli neljä lasta: Sirkei, Ohvo, Makri ja Moarie. ⁴

Toinen tytär oli (todennäköisesti) **Vassi**. Tästä Vassista, jonka nai **Triihpo Karhuni** Vuokinsalmen Kammarinvaaraan. On hänen Ohvo-nimisen poikansa Kuivajärveen naitu tytär Okahvie Huovinen kertonut minulle: **Vassi** oli pieni ta hoikka ta kappyrässä käveli. ⁵

Saarijärvi

1.1.1.3. Saavinen Iivana Sirkeinpoika

Saj.S.3.

1 Puoliso: Vatanen Tatjana Petrintyttö

Vus.V.2.2.2.

Vuokinsalmi

Lapset: Ontrei, Poavila, Sirkei, Anni, Moarie, Iro ja Paro.

2 Puoliso: Huotarini Nastassien Sirkeintyttö

A.Tu.H.1.6.

(Feodorova)

Synt.25.06.1885, Akonlahti, Kuikka

Kuollut 23.10.1973

Tatjanan kuoltua **Iivana** nai Akonlahden Kuikalta **Huotarini Nastassien**. Pian Jyrin päivänä pidettyjen häiden jälkeen **Iivana kuoli** aivokuumeeseen, ja Nasti muutti seuraavan talven kuluttua takaisin Kuikalle. ⁶

Kaikkien lasten vaiheista ei ole tietoa. Annin nai Suomen puolelle Hietajärveen Jaakko ja Moarie Huovisen poika Kostja. Perhe eli Kontiomäessä ja Sotkamossa. Annin ja Kostjan poika Risto Huovinen elää Sotkamossa. Moarie (synt. n. v. 1882) jolta Väinö Kaukonen kirjoitti 1943 talteen Luojan virren ja muutamia loitsuja, taas oli Akonlahdessa Lari Nykäsen vaimona; Larin vanhemmat olivat olleet Lönnrotin 1832 laulattaman Trohkimaisen Soavan poika Sohroma ja tämän Suomen Juuasta ottama emäntä Jelena. **Tatjanan kuoltua Iivana nai Akonlahden Kuikalta Huotarini Nastassien**. Pian Jyrin päivänä pidettyjen häiden jälkeen Iivana kuoli aivokuumeeseen, ja Nasti muutti seuraavan talven kuluttua takaisin Kuikalle. ⁷

Nasti syntyi Kuikalla 25.06.1885. (kirkon kirjoissa ja passissa virheellisesti 1883). Hän meni miehelle pieneen Saarijärven kylään (lähellä Vuokinsalmea) **Sirkein Iivanalle**. Häät pidettiin keväällä jyrinpäivänä vuosisadan ensimmäisellä kymmenellä (vuosilukua Nasti ei muistanut), mutta ennen kuin loittona asuva pappi oli ehtinyt parin vihkiä, Iivana kuoli aivokuumeeseen 29. syyskuuta. **Nasti** palasi talven jälkeen takaisin isäntönsä Kuikalle, mukanaan myötäjaislehmä, muutama lammas ja perunoita. ⁸

Saavinen Ontrei Iivananpoika

Saj.S.3.1.

Saarijärvi

Saavinen Poavila Iivananpoika

Saj.S.3.2.

Saarijärvi

Saavinen Sirkei Iivananpoika

Saj.S.3.3.

Saarijärvi

Hietajärvi

Huovinen Anni Iivanantyttö

Saj.S.3.4.

(Saavinen)

Synt. 25.03.1884, Saarijärvi

Puoliso: Huovinen Kostja Jaakkonpoika

Hij.H.3.5.2.

(Konstantin)

Synt.27.05.1886, Hietajärvi

Kuollut 11.04.1936

Joakko ja Moarie Huovisen muista lapsista on vähän tietoja: Pojista **Kostja**, joka nai rajan takaa Saarijärvestä **Sirkein Iivanan Anni** nimisen tyttären, asui Sotkamossa ja Kontiomäessä. ⁹

Akonlahti

Nykyttilä

Nykänen Moarie Iivanantyttö

Saj.S.3.5.

(Saavinen)

synt. n. 1882 Saarijärvi

Puoliso: Nykänen Lari Sohromanpoika

A.Ny.N.1.1.

Synt. 1885, Akonlahti, Nykyttilä

Lapset: Nikolai, Anni ja Sanni

Mari Nykänen o.s. Saavinen s. 1882. Hän asui Akonlahdella, missä Väinö Kaukonen merkitsi häneltä muistiin loitsuja, mm. verenseisautussanat. ¹⁰

Moarie (synt. n. v. 1882) jolta Väinö Kaukonen kirjoitti 1943 talteen Luojan virren ja muutamia loitsuja, taas **oli Akonlahdessa Lari Nykäsen vaimona**; Larin vanhemmat olleet Lönnrotin 1832 laulattaman Trohkimaisen Soavan poika Sohroma ja tämän Suomen Juuasta ottama emäntä Jelena. ¹¹

Läheisessä Jehrimänvaaran pikku kylässä 84-vuotias Marppa Melentjev osasi hänkin pitkälti luojan virttä ja loitsuja. Marpan veli oli Saarijärvestä Iivana Saavinen, **jonka Mari-tytär oli Akonlahden Sohroma Trohkimaisen Lari-nimisen pojan vaimo**. Marikin taisi Luojan virttä, joten se saattoi näillä seuduilla olla Saarijärven runoperinnettä. ¹²

Saavinen Iro Iivanantyttö **Saj.S.3.6.**
Saarijärvi

Saavinen Paro Iivanantyttö **Saj.S.3.7.**
Saarijärvi

Saarijärvi
1.2.1.1. Saavinen Vassi Platuntyttö **Saj.S.1.**

Tyttäristä **Vassi** oli naimaton ja asui kotona veljensä Mikon luona. ¹³

Lyttä
1.2.1.2. Omenainen Okku Platuntyttö **Saj.S.2.**
(Saavinen)
Saarijärvi
Puoliso: 1.1.1.2. Omenainen Iivana Mikkinpoika **Lyt.O.**
(Melentjev)
Lyttä

Mikkisen Iivana oli rakentanut Lyttään oman talon. Iivanan vaimo oli **Platun Okku** Saarijärvestä; pariskunta oli lapseton. ¹⁴

Okku oli naimisissa Lytässä **Mikkisen Iivanan** kanssa. ¹⁵

1.2.1.3. Saavinen Iro Platuntyttö **Saj.S.3.**

Irosta ei ole tietoa. ¹⁶

Saarijärvi
1.2.1.4. Saavinen Mikko Platunpoika **Saj.S.4.**
Puoliso:
Kostamus
Lapset: Huotari

Kotitalon saaneella **Mikolla** (vaimo Kostamuksesta) oli ainakin Huoti (Huotari) –niminen poika, jonka sanottiin asuneen Saarijärven kylässä >>Väyrynvoaralla>>. ¹⁷

Saarijärvi
Väyrynvoara
Saavinen Huotari Mikkonpoika **Saj.S.4.1.**

Kotitalon saaneella Mikolla (vaimo Kostamuksesta) oli ainakin **Huoti (Huotari) –niminen poika, jonka sanottiin asuneen Saarijärven kylässä >>Väyrynvoaralla>>**. ¹⁸

1.2.2.1. Saavinen Varvana Huotarintyttö **Saj.S.1.**
Saarijärvi

1.2.2.2. Saavinen Tatjana Huotarintyttö **Saj.S.2.**
Saarijärvi

Kuivajärvi

Niemelä

(Kepie Oleksei)

1.2.2.3. Saavinen Oleksi Huotaripoika

Saj.S.3.

Synt. 1853 Saarijärvi

Puoliso: Huovinen Katti Ontreintyttö

Kuj.H.2.1.3.

Synt. 1853

Kuollut 1929

Lapset: Iivana, Anni, Outi, Toarie ja Marppa.

Oleksei meni 1873 kotivävyksi Kuivajärveen ja jäi sinne, kuten Kuivajärven luvussa on kerrottu.¹⁹

Katti, nuorin tyttärystä, meni naimisiin **Soavini Oleksein** kanssa. Oleksei oli Saarijärven kylästä, mutta tuli Kuivajärveen Ontrein ja Hourin taloon Niemelään kotivävyksi. Paulaharju on 15.07.1915 pannut muistiin pari loitsua tältä »Oleksein emännältä», jonka hän ilmoitti olleen n. 60-70 vuoden ikäinen.²⁰

Saarijärvi

1.2.2.4. Saavinen Riiko Huotaripoika

Saj.S.4.

Puoliso: Varvana A.Je.

Akonlahti, Jehrimänvaara

Lapset: Uljana, Jeli, Anni, Domna, Iro, Prouhhora ja Vasselei.

Saavisen Riiko jäi kotitaloa pitämään. Riion talo oli kylän suurin. Riion vaimo **Varvana** oli Akonlahden Jehrimänvaarasta. Varvanalla ja Riioilla oli 6 tyttöä ja 2 poikaa: Uljana, Jeli, Anni, Domna, Iro (yhden tyttären nimeä ei muisteta), Prouhhora ja Vasselei. Tytöt jäivät kaikki Venäjälle. Tietoja on vain Jelistä (synt. n. 1898). Hän on ollut naimisissa Marjavaarassa Iivanalla, tullut 1931 Vuokkiniemeen, jossa nyt asuu >>Laurosen termällä>>; hänet tunnetaan nimellä >>Timon naini>> tai >>Torvini Jeli>>. Muiden tyttärien kohtalosta ei ole tietoa.²¹

Saavinen Uljana Riiontyttö

Saj.S.4.1.

Saarijärvi

Vuokkiniemi

Saavinen Jeli Riiontyttö

Saj.S.4.2.

Synt. n. 1898 Saarijärvi

Tietoja on vain **Jelistä** (synt. n. 1898). Hän on ollut naimisissa **Marjavaarassa Iivanalla**, tullut 1931 Vuokkiniemeen, jossa nyt asuu >>Laurosen termällä>>; hänet tunnetaan nimellä >>Timon naini>> tai >>Torvini Jeli>>.²²

Saavinen Anni Riiontyttö

Saj.S.4.3.

Saarijärvi

Huovinen Domna Riiontyttö

Saj.S.4.4.

(Saavinen)

Synt. 1896, Saarijärvi

Kuollut 1923

Puoliso: Huovinen Sirkei Poavilanpoika

K.Hu.H.1.5.4.8.

Synt. Niskajärvi

Lapset: Iro, Anni ja Olga

Poika **Sirkei** nai ensin Saarijärvestä **Riion Tomnan**, ja kun Tomna kuoli, niin vielä samana vuonna Sirkei nai Miikkulan tytön Moarien Kuivajärvestä.²³

Moarie eli Manu (synt. 1895) oli Poavilan Sirkein toinen vaimo Niskajärvestä (Sirkein ensimmäinen akka oli ollut **Riion Tomna Saarijärvestä**).²⁴

IV.8. **Sergei Poavilanp.** Syntymätietoja ei löytynyt perheen yhteydestä. Olisikko niin, että Sergei olisi sittenkin Tarasan ja Sofian yhteinen lapsi syntynyt 1889. Sofian lapsi syntyi kaksi kuukautta ennen Tarasan ja Sofian vihkimistä. Sergei olisi sitten varttunut sisarpuolensa Irinan ja hänen miehensä Poavilan perheessä. Toisesta vaimosta Sofiasta en ole sanut mitään tietoja suvun elossa olevilta omaisilta.

Sergei Pavlovits asui kotikylässään Niskajärvellä siihen asti kun kylä hävitettiin. Sergei Pavlovits avioitui kaksi kertaa. **Ensimmäinen vaimo oli Riion Tomna Karjalan Saarijärveltä** s. 1896, k.1923 synnytykseen. Toinen vaimo oli Nikolai Huovisen tytär Maria (Moarie) Suomussalmen Kuivajärveltä s. 1896. Vangittu 1937, kuollut 1943.²⁵

Saavinen Iro Riiontyttö

Saj.S.4.5.

Saarijärvi

Saavinen ? Riiontyttö

Saj.S.4.6.

Saarijärvi

yhden tyttären nimeä ei muisteta.²⁶

Saarijärvi

Saavinen Prouhhora Riionpoika

Saj.S.4.7.

Pojista jäi **Prouhhora** kotitaloa viljelemään. Hänen kerrotaan kaatuneen 1. Maailmansodan jälkeen Muurmannin legioonan taistelussa Kostamuksessa.²⁷

Tornio

Saavinen Vasselei Riionpoika

Saj.S.4.8.

(Vasilij Grigorjevitsh Savin)

Synt 1889, Saarijärvi

Kuollut 1969

Puoliso: Onussa

Vus.H.1.

(Anisia Harlandjeva)

Synt. 28.12.1898, Vuokinsalmi

Kuollut 19.02.1975

Vasselei taas siirtyi maailmansodan jälkeen Suomeen. Hän toimi kauan kirvesmiehenä Torniossa, jossa kuoli v. 1969. **Vasselein vaimo Onussa, kotoisin Vuokinsalmesta**, elää Torniossa. Vaseli ja Anisia Saavisella – näin kuuluvat heidän viralliset nimensä – oli kolme poikaa ja tytär. Kerrotaan Vasselein olleen nuorena erittäin taitava aseiden käyttäjä: sorsastaessaan hän toisen soutuessa seisoi keskellä venettä ja ampui sorsilta päät hajalle tarvitsematta ampuessaan mitään tukea.²⁸

Lähdeluettelo:

¹ Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 110.

² Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 99.

³ Kaukonen Väinö. 1984. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 104.

⁴ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 194.

⁵ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 213.

⁶ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 213.

⁷ Virtaranta, Pertti. 1972: Polku Sammui, s. 212-213.

⁸ Virtaranta, Pertti 1993: Kynällä Kylmällä – Kädellä Lämpimällä, s. 234.

⁹ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyllä kiertämässä, 112.

¹⁰ Kivelä Marjut. Sydämessä Kalevalalainen Kansa, s. 100.

¹¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 213.

¹² Kaukonen Väinö. Kansanrunon Kauko-Karjalaa ja Kalevalan synty, s. 104.

¹³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

¹⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 183.

¹⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 211.

¹⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 211.

¹⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

¹⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

¹⁹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

²⁰ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 73.

²¹ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

²² Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

²³ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 204.

²⁴ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 62.

²⁵ Pusin, Sirkka. Espoo 06.07.2003.

²⁶ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

²⁷ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.

²⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 212.